

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2018

Subject Name: Neetishatakam

Subject Code: 5AH01NSM1

Semester: 1 Date: 26/11/2018

Branch: M.A. (Sanskrit)

Time: 02:30 To 05:30

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator and any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલા વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (૧૦)

૧. નીતિશતકમૂળી રચનારોલી કયા પ્રકારની છે ?
(અ) પ્રબંધાત્મક (બ) મુક્તક
(ક) દૂતકાવ્ય (ક) મહાકાવ્ય
૨. નીતિશતકમૂળા મંગલાચરણા શ્લોકમાં કવિના ઈષ્ટદેવ કોણ છે ?
(અ) શિવ (બ) વિષ્ણુ
(ક) બ્રહ્મા (ક) સરસ્વતી
૩. નીતિશતકમૂળા કર્તા કઈ જાતની છે ?
(અ) મગધ (બ) ઉજ્જૈન
(ક) ધારાજગરી (ક) કૌશામ્બી
૪. માણસનું સારું ઘરેણું કયું છે ?
(અ) ઘર (બ) સ્નાન
(ક) ચંદનલેપ (ક) વાણી
૫. કોની બધે જ પૂજા થાય છે ?
(અ) રાજા (બ) વિદ્વાન
(ક) ભક્ત (ક) બ્રાહ્મણ
૬. પર્વતોની પાંખો કોણે કાપી તાખી હતી ?
(અ) અગ્નિ (બ) વરૂણ
(ક) ઈન્દ્ર (ક) વાયુ
૭. સમુદ્રમાં કયા દેવ રાચન કરે છે ?
(અ) બ્રહ્મા (બ) વિષ્ણુ
(ક) શિવ (ક) પ્રજાપતિ
૮. વિદ્યાની પ્રાપ્તિ કોને થાય છે ?
(અ) સતત પ્રયત્નશીલ (બ) સુખી
(ક) દુઃખી (ક) આળસુ
૯. ભાગ્ય અને પુરુષાર્થ બંનેમાંથી કોણ મહાન છે ?
(અ) ભાગ્ય (બ) પુરુષાર્થ
(ક) બંને (ક) એકેય નહીં
૧૦. નીતિશતકમૂળાં કયા વિષય ઉપર વિરોધ ભાર આપવામાં આવે છે ?
(અ) વૈરાગ્ય (બ) શૂન્યાર
(ક) નીતિ (ક) અલંકાર

प्रश्न : २ लोकोक्तं अनुधातु करो. (कोष्ठ पत्रा त्रया)

(१८)

१. अजः सुखमाराध्यः सुखतरमाराध्यते विशेषज्ञः।
जानलवदुर्विदग्धं ब्रह्मापि नरं न रञ्जयति ॥
२. शिरः शार्वं स्वर्गात्पतति शिरसस्तत्क्षितिधरं
महीधादुत्तुंगादवनिमवनेऽपि जलधिम्।
अधोऽधो गङ्गोयं पदमुपगता स्तोकमथवा
विवेकभ्रष्टानां भवति विनिपातः शतमुखः॥
३. केयूरा न विभूषयन्ति पुरुषं हारा न चन्द्रोज्ज्वला
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालङ्कृता मूर्धजाः।
वाण्येका समलं करोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते
क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् ॥
४. लोमश्चेदगुणेन किं पिशुनता यद्यस्ति किं पातकैः
सत्यं चेत्तपसा च किं शुचि मनो यद्यस्ति तीर्थेन किम्।
सौजन्यं यदि किं निजैः सुमहिमा यद्यस्ति की मण्डनैः
सद्ब्रिया यदि किं धनैरपयशो यद्यस्ति किं मृत्युना ॥
५. आरम्भगुर्वी क्षयिणी कमेण लघ्वी पुरा वृद्धिमती च पश्चात्।
दिनस्य पूर्वार्धपरार्धभिन्ना छायेव मैत्री खलसज्जनानाम् ॥
६. पद्माकरं दिनकरो विकचं करोति
चन्द्रो विकासयति कैरवचकवालम्।
नाम्यार्थितो जलधरोऽपि जलं ददाति सन्तः-
स्वयं परहिते विहिते विहितामियागा ॥

प्रश्न : ३ मुक्तक काव्यता लक्षणो जथापी नीतिशतकम्बुं मुक्तक काव्य तरीके
मूल्यांकन करो. (१४)

अथवा

प्रश्न : ३ अर्तुहरिता श्रुपण, समथ अजे कृतिओ विरो सविस्वृत लोघ लभो. (१४)

प्रश्न : ४ नीतिशतकम्बु आधारे अर्तुहरिता शैलीनी विरोधताओ वर्णयो. (१४)

अथवा

प्रश्न : ४ नीतिशतकम्बुं व्यक्त यतां अर्तुहरिता राजनीति विषयक विचारो जथापो.
(१४)

प्रश्न : ५ टुकलोघ लभो. (कोष्ठ पत्रा भे)

(१४)

१. नीतिशतकम्बु संदेश
२. मूर्धलिंटा
३. विधाती मदिमा
४. सज्जन प्रशंसा

